

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Бисер Илиев Дамянов

относно конкурс за заемане на академична длъжност „професор“ в Академия за музикално, танцово и изобразително изкуство – Пловдив
област на висше образование: 8. Изкуства;
професионално направление 8.2. Изобразително изкуство;
научна специалност. „История на изобразителното изкуство“.

1. Данни за конкурса

В конкурса за “професор”, обявен от Академия за музикално, танцово и изобразително изкуство в Държавен вестник бр. 94/25.11. 2016 г. за нуждите на катедра „Изящни изкуства“ на Факултета по изобразително изкуство на същата академия Галина Лардева-Минкова е **единствен кандидат**. При провеждане на процедурите, свързани с реализирането на конкурса, **няма допуснати нарушения**.

Галина Лардева-Минкова е представила всички необходими документи за участие в конкурса, **в съответствие с държавните нормативни изисквания**, които обхващат научната и преподавателската дейност на кандидата.

2. Данни за кандидата

Галина Лардева-Минкова завършва висше образование през 1996 г. в Национална художествена академия – София.

От 1995 година е уредник на фонд „Графика“ в Градска художествена галерия – Пловдив, а от 1997-2002 и на Център за съвременни изкуства към ГХГ. От 2002 г. е назначена за преподавател по История на изкуството в АМТИИ – Пловдив.

В периода 2003-2007 година е редовен докторант в Института по изкуствознание – БАН.

През 2008 година е придобила образователна и научна степен „доктор“ по научна специалност 05.08.04. Изкуствознание и изобразителни изкуства с дисертационен труд на тема: „Неконвенционалните форми в българското изобразително изкуство от средата на 80-те до средата на 90-те години на ХХ век“.

През 2010 г. Галина Лардева-Минкова е придобила научно звание доцент по научна специалност 05.08.04. Изкуствознание и изобразителни изкуства (История на изобразителното изкуство). Темата на хабилитационния труд е „Концепция за образа. Въведение в науките за образа“.

От 2011 Лардева е артистичен директор на Национални есенни изложби.

Галина Лардева е носител на престижни награди. Член е на СБХ, на Дружеството на пловдивските художници и на редакционна колегия на сп. „Страница“. Автор е на 20 кураторски проекта.

3. Описание на научните трудове

За конкурса Галина Лардева-Минкова е приложила една монография и статии, четири от които могат да се определят като научни статии и са свързани с темата на основния труд.

Всички рецензирани материали са написани и публикувани на български език.

В монографията „Художественото произведение като автопоетическа система“ в обем 220 стр., структурирана в 9 глави, заключение и литература, е направен опит за изследване на възможностите на понятието *автопоезис* като обяснителен принцип.

По мое мнение, монографията е първият опит в българската изкуствоведска литература за разглеждане на проблема от такава гледна точка. Авторът е извършил много сериозни проучвания и значителна работа при подбора и систематизацията на материала.

В работата на Лардева е направен опит понятието *автопоезис* от частно-рецептивен план да се изведе до равнището на надисторическа универсалия. За изясняване на понятието са привлечени идеите на автори като Луман, Барт, Адорно, Арто, Лиотар, Ж. Делюз, Ф. Гатари и др. Началата са търсени още при Аристотел. Автопоезисът е търсен първо в широк контекст (литература, театър), след което – в изобразителното изкуство. Така от общо понятие, автопоезисът е ориентиран към

изобразителните изкуства или може би по-точно – към визуалните форми. Анализът се осъществява на основа на ключови примери от последния век.

Първоначално е въведена обща дефиниция на понятието като: „процесът на постигане, инфраструктурата, по която изпълненото произведение сработва“, или като „система, която е собствено произведение на самата себе си“. Тъй като дефиницията трудно очертава работните екстензии на понятието, в работата са разгледани неговите прояви в различни нива и аспекти.

Основната теза на Лардева, кратко представена в заключението на книгата, е, че „художественото произведение налага и управлява режим на авторефлексия, в което проектира самото себе си спрямо традиции, контексти, дискурси“. От своя страна, традициите, контекстите и дискурсите са органична съставна част от авторефлексията на произведението.

Автопоезисът се определя като особена надстройка, която не е историческа. В условията на тази надстройка произведението „вижда“ и „мисли“ самото себе си. Автопоезисът е нагласа, която се съдържа колкото в произведенията на изкуството, толкова и в техния наблюдател. Така автопоезисът е представен като надисторическа универсалия – теза, противоположна на историческия детерминизъм при разглеждане на произведението на изкуството.

Според мене тези постановки, както се вижда и от текста, са работещи, но в областта на модерното изкуство (и по-точно – в определена негова област) – ограничение, което аз не открих в текста. Те са трудно приложими например към източноправославната икона или към други исторически художествени феномени. За мене обаче стойността на книгата е в коментарите, свързани с отделни явления и артефакти в изкуството, като митологизацията на творческия субект, противоречието между репродуцируемостта на произведението на изкуството и аурата на предмета на изкуството, както и тези, разкриващи от друг ъгъл явления и произведения като творчеството на Иля Кабаков, Йозеф Бойс и др. Особено информативни са текстовете за творчеството на Курт Швитерс, Дитер Рот и др. (четвърта част), Движението Фрлуксус (пета част), Лев Рубинщайн и Иля Кабаков Московският концептуализъм (седма студия), творчеството на мартин Кипенбергер (осма част).

4. Препоръки

Публикациите на Лардева са разработени в професионален и стегнат научен език. Авторката цитира коректно и точно. Към текстовете могат да

се направят някои критични бележки и препоръки. Езикът на изложение на места е ненужно усложнен. Твърде много термини са привнесени от други научни области като семиотика, театрознание или литературознание, без уговаряне на значението им. Текстът би бил по-четивен, а идеите – значително по-ясни, ако в края на монографията е приложен речник на (въведените) термини, а не само понятиен регистър.

5. Научни приноси

Приносните моменти в научните разработки на Галина Лардева имат теоретически аспект. Според мене важните приносни моменти се отнасят до:

Разработени са теоретически постановки в областта на изкуствознанието, които дават възможност произведението на модерното изкуство да се разглежда от друг ъгъл.

Обогатена е теорията на изкуството и са представени възможности за преосмисляне на подхода за анализ на художествените артефакти.

Направен е задълбочен коментар на идеи, реализации, творчески подходи и произведения на модерното изкуство.

Като обобщение, смятам, че разработките на Галина Лардева както в отделните си аспекти, така и като цяло, допринасят за обогатяването на теорията на изкуството.

6. Преподавателска работа

Галина Лардева-Минкова има дълъг педагогически стаж и значителен опит във Висшето училище. Тя има дълъг преподавателски опит първо като хоноруван, после и като щатен преподавател в АМТИИ (14 години). От 1998 е лектор по история на изкуството в ПУ „П. Хиленрадски“. От 2002 г. е назначена за редовен преподавател по История на изкуството в АМТИИ – Пловдив. От 2010 е доцент по „История на изобразителното изкуство“, „Теория на изкуството“ и „Съвременна пластична култура“ в Академия за музикално, танцово и изобразително изкуство – Пловдив.

През дългогодишната си практика на преподавател Г. Лардева провежда различни задължителни, избираеми и факултативни дисциплини. Тя изнася лекции, провежда семинарни упражнения, ръководи дипломанти. Галина Лардева-Минкова участва в различни комисии по изготвяне и усъвършенстване на учебна документация, както и в образователни проекти.

Доц. Лардева е научен ръководител на един докторант, защитил успешно дисертация във ВТУ „Св.Св. Кирил и методий“, В. Търново.

7. Лични впечатления

Познавам педагогическата дейност на Галина Лардева отблизо и като преподавател, който продължава да води курсове по история на изкуството в ПУ „П.Хилендарски, и като член на комисии, изпълняващи различни задачи. Като преподавател доц. Лардева прилага съвременни подходи, интерактивни методи и мултимедийни технологии в обучението, професионален и достъпен език на изложение, на основа на което достига високи резултати в постиженията на студентите. Доц. Лардева е ерудиран преподавател, критичен към своята работа с богата художествена култура и задълбочени познания в областта на историята на изкуство.

8. Оценка на личния принос на кандидата

Всички материали, представени от кандидата и съществени по шифъра на конкурса, са авторски, което означава, че приносите, посочени по-горе, са негова лична заслуга.

9. Заключение

Документите и материалите, представени от кандидата в конкурса, **отговарят** на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Критериите за присъждане на научни степени и заемане на академични длъжности на Академия за музикално, танцово и изобразително изкуство – Пловдив.

Кандидатът Галина Лардева-Минкова е представила **достатъчен** брой научни трудове, публикувани след материалите, използвани при процедурата по хабилитация. Постигнатите от нея резултати в научно-изследователската и учебната дейност съответстват на специфичните изисквания за заемане на академичната длъжност „професор“. Представените работи за рецензиране **съдържат научни резултати, които представляват принос** в областта на изкуствознанието. Публикациите са с теоретическа значимост. Те демонстрират наличие на необходимата научна компетентност и художествена култура в областта на изобразителните изкуства, както и ерудиция в областта на съвременното изкуствознание, в частност – на модерното изкуство.

В заключение, давам своята **положителна** оценка и препоръчам на Научното жури да изготви доклад-предложение до Факултетния съвет на Педагогическия факултет за избор на доц. д-р Галина Лардева-Минкова на академичната длъжност “професор” в Академия за музикално, танцово и изобразително изкуство – Пловдив по професионално направление 8.2. Изобразително изкуство; научна специалност „История на изобразителните изкуства“.

23. 03. 2017

Гр. Пловдив

Подпис:

(Проф. д-р Бисер Дамянов)